

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Vår dato:

30.08.2024

Vår ref:

2023/44095

Deres dato:

Deres ref:

VÅLER KOMMUNE
Kjosveien 1
1592 VÅLER I ØSTFOLD

Saksbehandler, innvalgstelefon
Anne Helene Grini, 32266869

Avgjørelse i klagesak - klage på vedtak om utbedring av avløpsanlegg - Våler - 4/520 - Dillingøyveien 44

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus opprettholder Våler kommune sitt vedtak datert 18.09.2023 med pålegg om utbedring av avløpsanlegg.

Statsforvalterens vedtak er endelig og kan ikke påklages.

Statsforvalteren viser til klage fra Kjell Aanerød, på vegne av Dillingøy AS. Saken gjelder klage på Våler kommune sitt vedtak om utbedring av avløpsanlegg tilknyttet eiendom med gbnr. 4/520 i Moss kommune.

Sakens bakgrunn

Kommunene Moss og Våler har oppdaget at det blir ført betydelige mengder overvann fra Dillingøy til Våler kommunes avløpsledning i Vålerveien. I perioden 20.12.2022 til 06.07.2023 utførte Våler kommune mengdemåling av avløpsvann fra den private ledningen som går fra Dillingøy. Kommunen har i tillegg befart pumpekummen på Dillingøy. Kummen synes å ha betydelig innlekk av fremmedvann.

Våler kommune sin avløpsledning er en ren spillvannsledning, og det tillates derfor kun ført spillvann (kloakkvann) til denne ledningen. Overvann må håndteres lokalt på grunneiers egen eiendom.

Våler kommune og Moss kommune sendte varsel om pålegg om utbedring av avløpsanlegg til Dillingøy AS den 06.07.2023. Eiendommen som saken gjelder ligger i Moss kommune, men er tilknyttet hovedledningen til Våler kommune. Våler kommune er forurensningsmyndighet. Kommunen mottok ikke uttalelse til varselet.

E-postadresse:
sfospost@statsforvalteren.no
Sikker melding:
www.statsforvalteren.no/melding

Postadresse:
Pb 325
1502 Moss

Besøksadresse:
Moss: Vogts gate 17
Drammen: Dr. Hansteinsgate 9
Oslo: Stensberggata 27

Telefon: 69 24 70 00
www.statsforvalteren.no/os
Org.nr. 974 761 319

Den 18.09.2023 ble det sendt vedtak om utbedring av avløpsanlegget:

Avløpsanlegget må utbedres og separeres innen 01.20.2023. Separering betyr i denne sammenhengen at det kun tillates spillvann ført til kommunal hovedledning ved RV 115. Kommunens vedtak er hjemlet i forurensningsloven § 22, 2. ledd, 2 punkt.

Vedtaket ble påklaget av Kjell Aanerød på vegne av Dillingøy AS den 09.10.2023.

Klagen

Klager anfører hovedsakelig følgende:

- Klager, som er grunneier til gbnr. 4/520, eier ledningen i felleskap med tre andre grunneiere, gbnr. 4/501, 4/519 og 4/518. Samtlige grunneiere som er tilknyttet ledningen burde fått tilsvarende vedtak. Grunneierne har flere ganger orientert kommunen om at 4/520 ikke alene eier avløpsledningen fra Dillingøy.
- Klager har ikke lagt ledningen. Det har staten gjort. Ved kjøp av de respektive grunneiendommene fra Justisdepartementet i 2012, ble de samtidig eiere av vann- og avløpsnett til og fra øya.
- Rett eier av ledningen er Dillingøy Vann og Avløp US. Dette er et selskap under stiftelse.
- Klager har gjort tiltak på eiendommen som har bedret avløpsforholdene.

Kommunen sin vurdering av klagen

Stikkledningen ble først anlagt av staten og er nå overtatt av klager. Ledningen er å betrakte som en stikkledning, hvor eierskapet og ansvaret for vedlikeholdet påhviler klager, jf. forurensningsloven § 24.

Dillingøy Vann og Avløp US er et selskap som er under stiftelse. Dette er ikke et selskap Våler kommune har et tilknytningsforhold til. Faktura for vann og avløp går til klager. Kommunen mener derfor at vedtaket er riktig adressert.

Påstanden om at det er Dillingøy Vann og Avløp US som er rett eier av stikkledningen synes å være et forsøk på å utsette vedtaket i påvente av en regulering. Dette innebærer en stor fare for forurensning.

Kommunen mener også at klager heller ikke kan bli hørt med at det er gjort tiltak på eiendommen. Da kommunen mottok klagen forelå det ingen dokumentasjon på at dette var gjort. Tvert imot viste målinger fra den tiden fortsatt betydelige mengder fremmedvann ført til Våler kommunes avløpsledning. Det ble utført befaring i forkant av varselet som viste betydelig lekkasje i kum på Dillingøy.

Vi viser til kommunens oversendelse i sin helhet.

Innkomne merknader

Den 23.11.2023 sendte Kjell Aanerød, på vegne av Dillingøy AS, merknader til kommunens oversendelsesbrev.

Dillingøy AS mener det er uriktig når kommunen skriver at de har avdekket at det muligens også renner flomvann i en utett kum på eiendommen. Dillingøy AS analyserte dataene fra målingene kommunen tok sammen med nedbørsdata og vannstanden i Vansjø. Da kunne de avdekke at det ikke var fremmedvann fra taknedløp eller overflatevann som lekket inn på avløpssystemet, men

flomvann fra Vansjø. Dette førte til at Dillingøy AS kunne angripe problemet med en ny tilnærming, og åtte avvik ble identifisert og umiddelbart lukket.

Dillingøy AS mener også at det er av betydning å påpeke at kommunen ikke var kjent med forholdet til flomvann før Dillingøy AS gjorde dem oppmerksomme på sine funn. Kommunen har en unøyaktig fremstilling når kommunen hevder å ha avdekket dette i forkant av vedtaket.

Videre viser Dillingøy AS til at eiendommene med gbnr. 4/501, 4/518, 4/519 og 4/520 eier og drifter vann og avløpsledninger i fellesskap. Drift og vedlikehold av vannledningen er organisert i Dillingøy Vann SA.

Dillingøy AS mener at vedtaket må rettes til avløpslaget under stiftelse, alternativ de fire grunneiendommene i fellesskap.

Avslutningsvis presiserer Dillingøy AS at deres klage ikke berører utførelsen av tiltak på eiendommen, men korrigerer kommunens påstand om at de som eiere av gbnr. 4/520 alene eier avløpsledningen. Det blir også uriktig å rette vedtaket mot én av totalt åtte tilkoblede eiendommer på avløpsledningen. Kartleggingen til Dillingøy AS viser vesentlige avvik på stikkledninger fra fire andre eiendommer i tillegg til sin egen, et faktum som de mener underbygger grunnlaget for klagen.

Statsforvalterens vurderinger

Statsforvalteren som klageinstans

Statsforvalteren er klageinstans for enkeltvedtak som treffes av kommunestyret selv, jf. forvaltningsloven § 28, og for enkeltvedtak som kommunen treffer i medhold av myndighet som er delegert fra departementet/Miljødirektoratet. Dette følger av rundskriv T-5/98.

Vedtaket om pålegg om utbedring av privat avløpsanlegg er fattet av Våler kommune med hjemmel i forurensningsloven § 22 andre ledd. Forurensningsloven § 22 er en hjemmel hvor kommunen har fått delegert myndighet som «forurensningsmyndighet». Dette innebærer at Statsforvalteren er rett klageinstans i saken, jf. rundskriv T-5/98.

Som klageinstans skal Statsforvalteren se til at Våler kommune under behandling av saken har fulgt de lover, forskrifter og saksbehandlingsregler som gjelder for området. Statsforvalteren kan prøve alle sider ved saken, også kommunens bruk av skjønn, jf. forvaltningsloven § 34. Statsforvalteren, som statlig organ, skal legge stor vekt på det kommunale selvstyret ved prøving av det frie skjønn.

Vilkår for å ta klagen til behandling

Regler for klage følger av forvaltningsloven §§ 28 og 29. Av bestemmelsene fremgår det at et «enkelvedtak» kan påklages av en «part eller annen med rettslig klageinteresse». Klagen må være fremsatt innen klagefristens utløp.

Våler kommune sitt vedtak om pålegg om utbedring datert 18.09.2023 er et enkeltvedtak, da pålegget gjelder rettigheter eller plikter til en eller flere bestemte personer i henhold til forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b. Dillingøy AS er part i saken, ettersom vedtaket retter seg mot selskapet, jf. bokstav e.

Fristen for å klage er 3 uker fra det tidspunktet underretning om vedtaket er kommet frem til vedkommende part, jf. forvaltningsloven § 29 første ledd. Vedtaket ble påklaget 09.10.2023, og er derfor levert rettidig.

Vilkårene for å behandle klagen er oppfylt, og klagen tas til behandling av Statsforvalteren.

Vurdering av klagen

Våler kommunes vedtak om utbedring av avløpsanlegg, datert 18.09.2023, er hjemlet i forurensningsloven § 22. Forurensningsloven § 22 andre ledd andre punktum gir kommunen som forurensningsmyndighet adgang til å kreve omlegging og utbedring av «stikkledning» som leder til kommunal avløpsledning når «særlige grunner tilsier det». Pålegget må rettes mot «eier» av stikkledningen, jf. første punktum.

Er pålegget riktig adressert?

Saken omhandler utbedring og separering av privat spillvannsledning. Saken reiser i hovedsak spørsmål om hvem som har ansvar for utbedringen. Dillingøy AS har flere anførsler knyttet til dette.

For det første mener Dillingøy AS at pålegget skulle vært sendt til samtlige av de fire grunneiendommene som er eiere av avløpsanlegget. Statsforvalteren vurderer derfor først hvorvidt det er en saksbehandlingsfeil at vedtaket kun er sendt til én av fire eiere av avløpsanlegget.

Ordlyden i forurensningsloven § 22 sier at pålegget skal rettes til «eier» av stikkledningen. En naturlig språklig forståelse av ordlyden «eier av tilknyttet stikkledning» tilsier at bestemmelsen retter seg mot den eller de som er koblet til stikkledningen. Bestemmelsen skiller ikke på om det er en eller flere eiere av samme stikkledning. Et hensyn bak regelen er at man på en effektiv måte skal kunne rette opp i forurensning. Ordlyden og hensynet bak bestemmelsen taler derfor for at det er tilstrekkelig at pålegget er rettet mot én eier. At det er flere eiere av samme stikkledning, er derfor ikke til hinder for at et pålegg kun rettes mot én av eierne.

Klager bestrider ikke at grunneierne eier spillvannsledningen i fellesskap. Statsforvalterens vurdering er at det ikke utgjør en saksbehandlingsfeil at vedtaket kun er rettet mot én eier.

Statsforvalteren bemerker at Dillingøy AS ikke nødvendigvis er ansvarlig alene for kostnadene ved å utbedre, selv om de er eneste mottaker av pålegget. De øvrige grunneierne kan også ha et ansvar, enten det er regulert i sameieavtale mellom dem, eller gjennom sameieoven. Kommuner som har vedtatt standard abonnementsvilkår har gjennom punkt 3.14 siste avsnitt fastsatt at der flere eiendommer har felles ledninger, er alle eiere solidarisk ansvarlig for de plikter disse bestemmelsene pålegger abonnenten. Det betyr i praksis at kommunen kan velge å forholde seg til en enkelt av sameierne ved utsendelse av pålegg. Dette er imidlertid privatrettslige forhold og ikke en del av Statsforvalterens klagesaksbehandling.

For det annet mener Dillingøy AS at pålegget skulle vært adressert til Dillingøy Vann og avløp US, som er under stiftelse.

Statsforvalteren vurderer at kommunen ikke trenger å forholde seg til at grunneierne har et pågående arbeid med å danne en stiftelse. Kommunen må kun forholde seg til hvem som er eier av avløpsanlegget ved utsendelse av pålegget.

Forurensningsloven § 22 sier at pålegg skal rettes mot eier av avløpsledningen. Dillingøy AS er en av eierne av avløpsledningen. Pålegget er dermed riktig adressert.

Foreligger det «særlige grunner»?

Slik Statsforvalteren forstår klagen, benekter ikke Dillingøy AS at det er behov for utbedring av avløpsanlegget slik at innlekking av fremmedvann opphører. Klagen gjelder hovedsakelig at de mener pålegget er uriktig adressert. For ordens skyld knytter Statsforvalteren en kort kommentar til hvorvidt fremmedvann på avløpsnettets er en «særlig grunn» som tilsier at kommunen kan pålegge utbedring i henhold til forurensningsloven § 22.

Begrepet «særlige grunner» tilsier at det skal noe mer til for å kreve omlegging eller utbedring av stikkledning der kommunen selv ikke foretar slik omlegging. Det følger av forarbeidene til bestemmelsen at det må foreligge sterke grunner for å anta at eksisterende stikkledning ikke er tilfredsstillende for at en kan kreve at stikkledningen fornyes. Videre nevner forarbeidene at der man med relativt stor sikkerhet kan anta at ledningen ikke tilfredsstiller kravene til tetthet, det vil si at ledningen forurenser, må et slikt krav kunne fremmes.

Et hensyn bak forurensningsloven § 22 andre ledd er å unngå overbelastning og skåne det offentlige avløpsnettets. Samtidig skal bestemmelsen sikre at private stikkledninger ikke medfører forurensning.

Undersøkelser av avløpsledningen har avdekket at det lekker inn fremmedvann. Det er ikke dokumentert at utbedring av avløpsledningen er utført i henhold til pålegget. Statsforvalterens vurdering er at avløpsledningen tilknyttet eiendommene ikke tilfredsstiller kravene til tettet. Vi slutter oss til Våler kommune sin vurdering om at dette er å anse som «særlige grunner» som gjør at kommunen kan kreve utbedring av stikkledningen.

Vilkårene for å pålegge utbedring med hjemmel i forurensningsloven § 22 annet ledd er oppfylt.

Vedtak

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus opprettholder Våler kommune sitt vedtak av 18.09.2023 med pålegg om utbedring av avløpsanlegg for Dillingøyveien 44.

Statsforvalterens vedtak er endelig og kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

Med hilsen

Gunhild Dalaker Tuseth
avdelingsdirektør
Klima- og miljøvernavdelingen

Hilde Sundt Skålevåg
seksjonssjef

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

DILLINGØY AS

Dillingøy Leir Postboks 14

1594

VÅLER I ØSTFOLD